

Український державний університет залізничного транспорту
Кафедра «Автоматика та комп'ютерне телекерування рухом поїздів»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол засідання кафедри
автоматики та комп'ютерного
телекерування рухом поїздів
протокол № 3 від «09» січня 2023 р.

СИЛАБУС

“ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ”

Семестр та рік навчання

За освітньою програмою: автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка (АКІТР) – 1 семестр 1 року навчання

Освітній рівень другий (магістр)

Галузь знань

17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації

Шифр та назва спеціальностей:

174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка

Лекції, практичні заняття згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua>

Команда викладачів:

Лектор та керівник практичних занять:

Кустов Віктор Федорович (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (050) 310-790 (вайбер, тлг), e-mail: kustov.vf@kart.edu.ua

Години прийому та консультації: відповідно до графіку індивідуальних

консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри або у МУДЛі

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 1 корпус, 2 поверх, 222 аудиторія.

Веб-сторінки курсу:

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

1. Предмет дисципліни

Курс "Інтелектуальна власність" має міждисциплінарний характер і запровадження дисципліни передбачає вивчення основ правових аспектів інтелектуальної власності з метою подальшого використання фахівцями у своїй професійній діяльності.

Предметом курсу є сукупність норм права, що регулюють суспільні відносини, які пов'язані зі створенням, охороною та захистом результатів інтелектуальної творчої діяльності.

Дисципліна ІВ дозволяє формувати такі компетенції студента:

- інтегральну компетентність;
- загальні компетентності (ЗК);
- спільні спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК);
- програмні результатами навчання (РН).

Завданням дисципліни є також набуття студентами компетенції щодо:

- здатності орієнтуватися у системних основах створення, правової охорони, захисту і комерційної реалізації об'єктів права інтелектуальної власності;
- здатності орієнтуватись у системах правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності України, особливостях державного регулювання інтелектуальною власністю;
- здатності використовувати знання про систему правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності, міжнародну співпрацю та угоди в умовах інтеграції в єдиний європейський освітній простір;
- здатності використовувати знання про правову охорону об'єктів права інтелектуальної власності у процесі професійної діяльності.

Курс ІВ складається з лекцій та практичних занять (загальний обсяг – 6 кредитів (180 годин)).

2. Чому Ви маєте обрати цей курс?

Під час створення систем автоматизації, роботів та робототехнічних систем» завжди виникає необхідність творчої роботи і закріплення її результатів у якості об'єктів інтелектуальної власності. Це й створення комп'ютерних програм і баз даних, розроблення проектної та конструкторської документації, оформлення будь-яких літературних і науково-технічних творів (статті, книги, описи роботи схем і пристроїв, керівництва користувачів тощо). Відсутність розуміння необхідності захисту матеріальних і нематеріальних прав інтелектуальної власності може призвести до краху бізнесу, суттєвої цивільної, кримінальної адміністративної відповідальності і навіть до відповідальності за ухиляння від податків. З урахуванням того, що в найбільш розвинених країнах світу до третини національного бюджету складає продукція з закріпленими правами інтелектуальної власності, **очевидна необхідність у обізнаності у сфері інтелектуальної власності, яка не є забаганкою, а нагальною потребою як для фізичних так і юридичних осіб.**

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг занять

		Денна повна, годин	Денна скорочена, годин	Заочна повна, годин	Заочна скорочена, годин	Вечірня, годин	Дистанційна, годин
Кількість семестрів		1	-	1	-	-	-
Лекцій за семестрами, год.	1	30	-	10	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-
Практичних занять за семестрами, год.	1	30	-	8	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-
Лабораторних занять за семестрами, год.	1	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-
Самостійної роботи за семестрами, год	1	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	3	120	-	162	-	-	-

Тематика (зміст) лекційних занять

Модуль 1

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони.

Місце і роль інтелектуальної власності (ІВ) та авторського права в економічному і соціальному розвитку держави. Суб'єкти та об'єкти інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність.. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право та суміжні права.

Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права». Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.

Тема 3. Охорона та реєстрація авторських і суміжних прав на об'єкти ІВ.

Особливості охорони та реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори. Виникнення і здійснення суміжних прав. Майнові права виконавців та виробників. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів. Реєстрація суміжних прав.

Тема 4. Охорона та реєстрація прав на винаходи та корисні моделі.

Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі» Поняття і сутність винаходів та корисних моделей. Охороноздатність і правовий захист винаходів та корисних моделей.. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі. Порядок складання і подання заявки на винаходи та корисні моделі, допоміжні матеріали до неї. Експертиза заявок на винаходи та корисні моделі. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності

Модуль 2

Тема 5. Охорона та реєстрація прав на промислові зразки. Патентна інформація і патентні дослідження.

Основні положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». Поняття та критерії охороноздатності промислових зразків.

Система патентної інформації. Види патентної інформації та сутність патентних досліджень. Порядок проведення патентних досліджень.

Тема 6. Охорона та реєстрація прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту.

Основні положення Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерціє найменування. Торгові марки. Товарні знаки. Рационалізаторська пропозиція. Комерційна таємниця та ноу-хау.

Тема 7. Охорона та реєстрація прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Правова охорона наукових відкриттів. Основні положення Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем». Поняття та критерії охороноздатності топографії напівпровідникових приладів (інтегральних мікросхем).. Захист прав на топографії інтегральних мікросхем.

Тема 8. Договори у сфері інтелектуальної власності. та захист права інтелектуальної власності

Договори у сфері інтелектуальної власності. Цивільно-правовий, адміністративно-правовий та кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.

Тематика (зміст) практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Місце і роль інтелектуальної власності та авторського права в економічному і соціальному розвитку держави. Державна система правової охорони інтелектуальної власності
2	Авторське право. Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо авторських прав.. Суб'єкти та об'єкти авторського права.
3	Охорона та реєстрація авторських прав на об'єкти ІВ. Охорони та реєстрації авторських прав. Особливості охорони та реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів.
4	Суміжні права . Охорона та реєстрація суміжних прав на об'єкти ІВ. Особливості охорони та реєстрації авторських прав на суміжні права. Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права». щодо суміжних прав. Виникнення і здійснення суміжних прав. Майнові права виконавців та виробників. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів. Реєстрація суміжних прав.
5	Охорона прав на винаходи. Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі» щодо винахолів. Поняття і сутність винаходів. Охороноздатність і правовий захист винаходів.. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винаходи

6	<p>Реєстрація прав на винаходи. Порядок складання і подання заявки на винаходи, допоміжні матеріали до неї. Експертиза заявок на винаходи.. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності. Державне мито при поданні заявок та щорічна підтримка патентів.</p>
7	<p>Охорона та реєстрація прав на корисні моделі. Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі» щодо корисних моделей. Поняття і сутність корисних моделей. Охороноздатність і правовий захист корисних моделей..Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності та корисні моделі. Порядок складання і подання заявки на та корисні моделі, допоміжні матеріали до неї. Експертиза заявок на корисні моделі. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності</p>
8	<p>Патентна інформація і патентні дослідження. Система патентної інформації. Види патентної інформації та сутність патентних досліджень. .Порядок проведення патентних досліджень</p>
9	<p>Охорона та реєстрація прав на промислові зразки. Основні положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки».Поняття та критерії охороноздатності промислових зразків.</p>
10	<p>Охорона та реєстрація прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Правова охорона наукових відкриттів. Основні положення Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем».Поняття та критерії охороноздатності топографії напівпровідникових приладів (інтегральних мікросхем). Захист прав на топографії інтегральних мікросхем.</p>
11	<p>Охорона та реєстрація прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту. Основні положення Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»</p>
12	<p>Охорона та реєстрація прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту. Основні положення Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне найменування. Торгові марки.Товарні знаки Раціоналізаторська пропозиція. Комерційна таємниця та ноу-хау.</p>
13	<p>Основні положення Закону України «Про правову охорону географічних зазначень». Основні положення Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»</p>
14	<p>Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Державна система правової охорони авторського права.Цивільно-правовий, адміністративно-правовий та кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.</p>
15	<p>Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Державна система правової охорони авторського права. Цивільно-правовий,адміністративно-правовий та кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності</p>

Тематика (зміст) лабораторних занять.

Не передбачено навчальним планом.

Тематика (зміст) семінарських занять.

Не передбачено навчальним планом.

Тематика (зміст) самостійної роботи.

Місце і роль інтелектуальної власності (ІВ) та авторського права в економічному і соціальному розвитку держави. Суб'єкти та об'єкти інтелектуальної власності. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.

Основні положення Закону України «Про авторське право і суміжні права». Суб'єкти та об'єкти авторського права. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.

Особливості охорони та реєстрації авторських прав на комп'ютерні програми, бази даних та науково-технічні твори.

Виникнення і здійснення суміжних прав. Майнові права виконавців та виробників. Права і обов'язки суб'єктів ІС, які впливають з охоронних документів. Реєстрація суміжних прав.

Основні положення Закону України «Охорона прав на винаходи та корисні моделі». Поняття і сутність винаходів та корисних моделей. Охороноздатність і правовий захист винаходів та корисних моделей. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі. Порядок складання і подання заявки на винаходи та корисні моделі, допоміжні матеріали до неї. Експертиза заявок на винаходи та корисні моделі. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності

Основні положення Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». Поняття та критерії охороноздатності промислових зразків.

Система патентної інформації. Види патентної інформації та сутність патентних досліджень. Порядок проведення патентних досліджень.

Основні положення Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне найменування. Торгові марки. Товарні знаки. Раціоналізаторська пропозиція. Комерційна таємниця та ноу-хау.

Правова охорона наукових відкриттів. Основні положення Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем». Поняття та критерії охороноздатності топографії напівпровідникових приладів (інтегральних мікросхем) Захист прав на топографії інтегральних мікросхем.

Договори у сфері інтелектуальної власності. Цивільно-правовий, адміністративно-правовий та кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Заплановані інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК), спільні спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК), програмні результатами навчання (РН):

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі автоматизації технологічних процесів на залізничному транспорті, а також в суміжних сферах.

ЗК 01 Синтез та аналіз. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу технологічних процесів, явищ, механізмів та розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків.

ЗК 02 Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді, вести наукові дискусії, переконувати та впливати на інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, правових і інтелектуальних навичок для цілей ефективного забезпечення функціонування систем керування та регулювання руху поїздів, захисту інтелектуальної власності.

ЗК 03 Науко-дослідницькі навички. Здатність провадження наукових досліджень у професійній діяльності та / або інноваційній діяльності, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 04 Інструментальні навички. Вміння використовувати знання фахової іноземної мови для діяльності в Міжнародному контексті та проведення наукових досліджень, здатність до письмової та усної комунікації рідною мовою, навички управління інформацією, навички роботи з використанням сучасних технологій.

ЗК 05 Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, здатність до системного мислення та самовдосконалення, формування стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети.

ЗК 6 Етичні мотиви. Дотримання норм і принципів професійної етики, навички викладання.

ФК 02 Інформаційно-технологічні навички. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, розробка і впровадження інформаційних систем, виявлення та використання оптимального програмного забезпечення у професійній діяльності.

ФК 03 Навички прогнозування. Здатність виявляти проблеми, ставити стратегічні цілі, здійснювати прогнозування розвитку технологічних та економічних процесів, явищ та механізмів.

ФК 05 Глибокі знання та розуміння. Здатність здійснювати розробку моделей. Проводити аналіз і структурувати технологічні та економічні події та явища з точки зору знання сучасних теоретичних організаційно-методичних основ побудови та функціонування систем керування та регулювання руху поїздів.

ФК 07 Розв'язання проблем. Уміння структурувати та розв'язувати проблеми в різних професійних ситуаціях, здатність застосовувати здобуті здібності, знання, досвід та залучатись до міжнародного співробітництва у професійній діяльності.

ФК 08 Мотиваційні навички. Здатність до позитивного мислення у професійному середовищі, здатність виявляти професіоналізм та здатність до навчання.

РН 01. Здатність продемонструвати систематичне розуміння професійних знань у плануванні та прогнозуванні функціонування систем автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій шляхом проведення розрахунку їх основних техніко-економічних показників на основі даних технічної діагностики, аналізу технічної документації.

РН 02. Здатність застосовувати знання при розробці та впровадженні інновацій, вирішенні складних проблем у професійній діяльності, враховуючи взаємозв'язок і взаємодію з іншими сферами діяльності.

РН 03. Здатність проводити наукові дослідження з питань розроблення, аналізу і дослідження систем автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій індивідуально або в складі команди, що вимагає достатнього рівня знань методології, опрацювання наукових джерел, аналізу якісних та кількісних облікових даних, звітності.

РН 04. Розробляти та пропонувати нові технічні рішення та застосовувати нові технології.

РН 14. Здатність продемонструвати уміння стратегічного аналізу та прогнозування оцінки технологічних процесів функціонування систем автоматизації та комп'ютерно-інтегрованого керування та дослідження ефективності результатів їх вдосконалення, розроблення та проектування.

РН 15. Здатність володіти навичками роботи з прикладними програмними пакетами з автоматизованого проектування і дослідження систем автоматизації та комп'ютерно-інтегрованого керування, використовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань у галузі професійної діяльності.

PH 17. Вміти використовувати в науково-технічній діяльності принципи та методи системного аналізу, аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між значущими факторами та техніко-економічними характеристиками.

PH 18. Вільно презентувати та обговорювати наукові результати державною мовою та англійською або однією з мов країн Європейського Союзу в усній та письмовій формах.

PH 20. Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

3. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту.

Кодекс доступний на сайті університету за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет), зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;

- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;

- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;

- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;

- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;

- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;

- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;

- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;

- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;

- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;

- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

4. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок оцінювання результатів навчання визначається [Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ](https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf) (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та [змінами до нього](https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/zmin_kon_oc.pdf) (https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/zmin_kon_oc.pdf).

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль, у тому числі:	до 60
1) індивідуальні завдання	до 30
2) практичні заняття	до 30
3) лабораторні заняття	-
Модульний контроль	до 40

Примітка. До поточного контролю входять сумарні бали за виконання індивідуальних завдань, оцінювання результатів виконання практичних та інших видів навчальних занять.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі заліку) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали зараховано/незараховано для заліків) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ЗАРАХОВАНО	Зараховано – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ЗАРАХОВАНО	Зараховано – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Зараховано – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАРАХОВАНО	Зараховано - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Зараховано – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАРАХОВАНО	Незараховано – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незараховано - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник/ І.І.Верба, В.О.Коваль; за ред. С.В. Чікін. – 2-ге вид., перероб.і доп. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 262 с.: 23 іл.
2. Кубах А.І. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник –Харків: ХНАМГ, 2008. – 149 с.
3. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В.О. Семків, Р. С. Шандра. – Львів: Галицький друкар, 2015. – 280 с.
4. Закон України «Про власність»;
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права».
6. Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» ;
7. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки»;
8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»;
9. Закон України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем».
10. Україна. Верховна Рада України. Цивільний кодекс України. – Інтернет-ресурс Верховної Ради України (режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>).
11. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право (3-є вид., стереотип.) / В. М. Антонов. – К.: КНТ, 2016. – 614 с.
12. Бабець І. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / І. Г. Бабець, І. П. Мойсеєнко. – Львів: ЛДУВС, 2016. – 160 с.
13. Бондаренко С. В. Авторське право та суміжні права : Навчальний посібник / С. В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2018. – 288 с.

Допоміжна

1. Васильців Т. Г. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / Васильців Т.Г., Апопій В.В., Лупак Р.Л., Ільчук О.О. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. – 252 с.
2. Потехіна В. О. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник / В. О. Потехіна. – К.: ЦУЛ, 2018. – 414 с.
3. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : Навчальний підручник. – К.: Держ. Ін-т інтел. власн., 2019. – 312 с.

6 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

6.1 Бібліотеки та медіатеки

- 1 НТБ УкрДУЗТ (Харків, пл. Феєрбаха, 7).
- 2 Медіатека УкрУЗТ (Харків, пл. Феєрбаха, 7).
- 3 ХДНБ ім. В.Г. Короленка (Харків, пров. Короленка 18).
- 4 Харківський ЦНТЕІ (Харків, просп. Гагаріна, 4).

6.2 Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://do.kart.edu.ua>
2. <http://metod.kart.edu.ua/>
3. <https://ukrpatent.org/uk/articles/contacts-general>
4. <https://nipo.gov.ua/contact/>

7. Команда викладачів:

Кустов Віктор Федорович - лектор по курсу «Інтелектуальна власність». Отримав ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.22.20- «Експлуатація та ремонт засобів транспорту» у 1987 році, доцент з – 1994 року.

Член-кореспондент Транспортної академії України (ТАУ).

Напрямки наукової діяльності:

1. Розроблення та впровадження мікропроцесорних систем та пристроїв залізничної автоматики (керівник проектів з впровадження більш ніж 100 новітніх систем та пристроїв СЦБ, у тому числі релейно-мікропроцесорних та мікропроцесорних систем керування стрілками та сигналами, електронних систем контролю вільності колійних дільниць на станціях та перегонах на базі підрахунку осей рухомого складу, мікропроцесорних систем переїзної сигналізації та диспетчерського контролю за рухом поїздів, а також мікропроцесорної системи напівавтоматичного блокування на базі радіоканалу).

Має практичний досвід з захисту прав інтелектуальної власності на ці об'єкти.

2. Дослідження надійності та безпечності систем залізничної автоматики.

Автор основних нормативних документів галузі, у тому числі національних стандартів з надійності та функційної безпечності ДСТУ 4178, електромагнітної сумісності ДСТУ 4151, галузевої «Методики доказу функційної безпечності мікроелектронних комплексів систем керування та регулювання руху поїздів», 3-х міжнародних документів – Пам'яток Організації співробітництва залізниць (з надійності та електромагнітної сумісності систем залізничної автоматики), які затверджені експертами Комісії по СЦБ цієї організації.